



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Martini Bonacinæ Vtrivsque Signatvræ Referendarii
Compendium Omnium Operum de Theologia Morali,
omnibusque conscientiæ nodis**

Bonacina, Martino

Coloniæ Agrippinæ

Hæres.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41152

Potest, urgente necessitate, dominus temporalis, vel
 communitas imponere talliam seu tributum, non enim
 prohibitum, sed gabella ordinaria populum gravans. *Vid.*
Sylv. l. c. n. 4. Fum. eo. n. 11.

Novæ gabellæ non obligant secundum quosdam, nisi
 constet legitimè impositas. *Cajetan. 5 vectigalia in qua. d. 11.*
 in dubio volunt gabellas centeri justas: præsumendum enim
 pro Principe. *Fu. l. c. n. 11, Arrag. q. 62. art. 3 pag. 161. Gab. d. 15. q. 5. Joan. med. q. 15.*

Deprehensa res ante locum, quem exire non licet, non est
 confiscanda, poterant enim, qui ferebant, poenitere, & re-
 dirc.

Gratia.

Gratia exemptionis ob numerum certum filiorum, de-
 rat etiam mortuo aliquo illorum.

Gratia non expirat morte concedentis, nec ante certifica-
 tionem de revocatione. *Suarez. 1. 3. d. 36. sect. 2. prop. fin. Navar. conf. 2. de offic. deleg. Vid. c. si cui nulla de prob. l. 6 Navar. c. 1. de
 cuit. de poenit. d. 6. n. 34. & 162. Certificationem) Fum. d. 15. q. 5.
 Gratia n. 6. Sanchez. tom. 1. de matr. m. l. 3 d. 30 n. 11. Azor. l. 1. c. 3 q. 6. Vid. Sayr l. 7 c. 14. n. 7 de cens.*

Gratia eligendi confessorem, aut absolvendi à casibus,
 vel dispensandi, non expirat mortuo concedente. *Nav. l. 1. c. 34. neque suscipiendorum ordinum à quolibet Episcopo
 Card. in clem. si. de elect. q. 6, & Navar. ibid. c. n. 103.*

Gratia Principis intelligitur sine præjudicio tertii, alio
 saltem, quàm excepto, *cap. super. eo. de off. deleg. Navar. conf. 2. de judic. num. 3.*

H.

Heres.

Vide v. *Testamentum, Substitutio.*

Heres postquam hereditatem adivit, tenetur ad per-
 solvenda testatoris debita realia, & legata ab ipso re-
 licta. Heredi deliberanti an velit hereditatem adire conce-
 duntur tres menses à die qua novit se institutum heredem;
 intra

intra quod tempus si hereditatem non adierit, ad nihil tenetur, etiam si inventarium non confecerit: quod si inventarium confecerit, in foro conscientiae non tenetur ultra vires hereditatis; *tom. 2. de Contractibus, disp. 3. q. 17. punct. 7.*

n. 1. & seq.

2. Quando dubitatur quid testator mandaverit & voluerit, faciendum est quod verosimiliter creditur testatorem voluisse: cum in obscuris praesumatur id quod verisimilius est. *ibid. n. 6.*

3. Legatum pium in dubio explicandum est secundum minus, seu strictè, ut si legatus sit calix, heres non tenetur solvere calicem aureum, sed satisfacit tradendo argenteum; nisi aliud ex circumstantiis colligatur de mente testatoris. *ibid. num. 7.*

4. Legatum relictum pauperibus, tradendum est pauperibus illius loci, in quo testator habebat domicilium, modo testator non reliquerit heredi facultatem eligendi pauperes; & consequenter relictum monasterio intelligitur relictum monasterio patriae testatoris. Item legatum relictum Canonicis, non censetur relictum Ecclesiae, sed toti Collegio, seu Capitulo; aliud est enim Ecclesia, aliud Capitulum Canonicorum. *ibid. punct. 8. § 4. n. 2. & 4.*

5. Quando testator legavit Titio Triticum, quod habet domi, vel in horreo, & postea testator consumpsit illud triticum; heres nihil tenetur solvere: nam legatum cessat, extincta re legata, conscio testatore, qui nihil substituit, vel subrogavit in locum prioris rei legatae. *ibid. § 8. n. 1.*

6. Legato principali censentur etiam, per se loquendo, legata accessoria, quia principale trahit ad se accessorium; & consequenter legato viridario, censentur etiam legata arbores in eo contentae: & legatis omnibus bonis, intelliguntur quoque legata jura & actiones. Sed eritne solvendum legatum relictum cum accessoriis, quando res illa non habet accessoria, ut si legato relictus sit equus cum suis ornamentis; sed equus non habeat ornamenta? Erit solvendum, si hujusmodi ornamenta non ponantur taxative & limitative, sed accessorie & augmentative. *ibid. § 3. n. 2. & 3.*

9. Heres mortuo patre vel destructo loco, cui res aliqua legato fuerat relicta, tenetur adhuc alteri solvere legatum, si legatum erat pium; ut si rem aliquam reliquit tamquam pium opus, sed talem pauperem elegit, eò quod esset

S

sibi

sibi notus, vel alia de causa: secus si tantummodò relictus in bonum ipsius pauperis; nam extincto legatario, cessat legatum. *ibid.* § 8 num 3.

8 Petes, an legatum relictum alicui feminæ maritandæ possit tradi feminæ quæ tempore testamenti, vel post eorum testamentum, dum adhuc viveret testator, collocata fuit in matrimonium? Non potest, si legatum factum fuerit personis incertis & indeterminatis. Sed legatum relictum feminis in matrimonium collocandis, potestne tradi viduæ advolantibus ad secundas nuptias? Non potest, quia nomen feminæ in matrimonium collocandæ, intelligitur in hac materia ea quæ nulli nupsit. *ibid.* §. 4. n. 7 & 8.

9, Vidua cui relictum est legatum sub hac conditione, *donec castè, & honestè vixerit*, non amittit legatum transiitudo ad secundas nuptias: quia secundæ nuptiæ castæ sunt & honestæ. secus dicendum si frequenter fornicetur. Item legatum relictum feminæ, *quamdiu vidualem vitam servaverit*, debetur, ea religionem ingrediente; cum verè & propriè dicatur vitam vidualem servare, & testatoris mentem adimplere. *ibid.* pum. n. 10. & 13.

10, Quando legatum relictum est uxori, *donec castè vixerit*, & ipsa primo anno castè vixit, secundo verò anno turpiter, sed deinde tertio anno se ad meliorem frugem recipit, probabilius est legatum non esse ei solvendum; quia testator præsumitur voluisse obligare uxorem ad servandum honorum prioris viri inviolatum. *ibid.* n. 2.

11, Quando hæreditas non est sufficiens ad satisfaciendum omnibus legatis à defuncto relictis, hæredes necessarii, quibus hæreditas debetur ab intestato, possunt aliquid sibi retinere, nimirum suam legitimam, cum ea privari nequeant. *ibid.* §. 7 num. 1.

12. Petes, quis possit derogare testamenti & legati. Respondetur Principem supremum posse derogare testamenti & legato facto ad causam profanam, & convertendo illud ad aliam causam profanam, vel piam, iusta interveniente causa vel publica necessitate: & hinc collige posse quoque Summum Pontificem testamentum vel legatum ad usum pium convertere in alium usum pium. Imo si legatum nequeat commodè adimpleri, potest auctoritate Episcopi in alium commutari, cum adsit iusta causa commutationis; & hæredes tuti sunt in conscientia, quoties legatum ex iusta causa

causa fuit auctoritate Episcopi in aliquod æquale, aut melius commutatum *ibid.* §. 9. num. 2. & seq.

A D D I T I O.

Deficientibus descendantibus, & ascendentibus potest quis heredem instituere, quem velit: & deficientibus filiis legitimis, potest instituere naturalem, relicta tamen legitima ascendentibus. *Sylv. hereditas. 1. n. 2.*

Legitima successione deficiente succedit conjux, (& interdum dominus loci, ex præscripta consuetudine,) deficiente verò etiam conjuge, fiscus, Vide *Sylv. l. c. num. 5. in fin. & n. 12.*

Filius naturalis succedit matri, ut legitimus, non autem spurius, proprie, etsi quidam id concedant, quando matri non sunt legitimi filii, certè à matre sibi relicta potest tenere, donec per judicem privetur. Imò potest ipsum mater instituere secundum quosdam, & si vulgo habetur legitimus, vocare in testamento legitimum, scil. secundum vulgi opinionem. At spurius, i. e. vulgo conceptus, seu patre incerto natus, matri succedit, nisi hæc sit illustris. Sunt & qui dicunt, filium solutæ ex conjugato, vel presbytero succedere matri, ut naturalem. *Filius* (*Mol. d. 266 conc. 7. At spurius,*) si natus sit ex coitu damnato, & humana lege puniendo, non succedit matri. *Mol. l. c. concl. 4.*

Spurii fratres, si sint uterini, succedunt sibi invicem ab intestato, alioquin spurii, id est, damnato per jus civile coitu natis, non succedunt parentes, nec fratres, nec contra *Fers. Mol. d. 167 ubi de successione spuriorum conc. 11. alioquin) ibid. concl. 11.*

Monasterium succedit religioso, professo, ab intestato, relicta tamen legitima filiis, & horum defectu ascendentibus, & dote filiabus. Vide *Fum. hereditas, 8. Syl. nu. 10. Ang. 17 eod.*

Intestato Clerico non habenti cognatos, succedere debet Ecclesia, cui serviebat; sed fortè jam succedebat Camera Apostolica, Vid *Fum. l. c. 4. Syl. clericus 4. n. 13.*

Pactum renuntiantis hereditati alioqui debitæ, non valet, nisi firmetur juramento, (sed si est enormis læsio, poterit petere absolutionem à juramento) aut si pro eo data sit æquivalens, aut si in fratris gratiam renuntiavit, sed tunc accipienda legitima. Quod si de patris consensu sit factum, potest pater consensum revocare. § 2 Si

Si quis exheredetur, potest petere hæreditatem, donec causa probetur. Causa enim exheredationis, quæ in testamento necessario exprimenda est, probari debet, si filius infestus. Vid. Covar. c. Raynucius de testam. n. 5 De causis exheredationis vid. Molin. d. 176.

Si cui descendenti relinquatur hereditas, aut sit legatum, aut donatio cum pacto, ut post mortem det alteri totum vel partem, intelligitur, si non habeat liberos: hi enim succedunt, etiam feminae. Vid. Mol. d. 190. in it.

Non potest institui hæres, damnatus ad mortem, aut perpetuò ad exilium, vel triremes. Fum. l. c. 36.

Novem dies conceduntur heredibus post humatum cadaver, ne à creditoribus molestia affici possint, post hos dies conficitur inventarium, constituuntur tutores Mol. l. c.

Hæresis.

Vide v Censura. Denuntiatio, Excommunicatio, Irregularitas.

1. Hæresis est voluntarius error intellectus cum pertinacia contra aliquam fidei veritatem. tom. 1. de Excommunicatione, d. sp. 2 q. 5. punct. 1. n. 1. Hinc infer

2. Catechumenum negantem aliquem fidei articulum, aut eum qui positivè dubitat in rebus fidei, esse hæreticum. Item eum qui non credit aliquem articulum sibi specialiter revelatum; quia negat veritatem fidei cum pertinacia: aut negat propositionem quæ deducitur evidenter ex una propositione de fide & altera naturali: secus dicendum de eo qui ex ignorantia crassa errat circa fidem, sed est paratus corrigi cognita veritate: esset tamen hæreticus, si is qui erraret ex ignorantia crassa, adhuc erraret, si sciret errorem illum esse contra fidem. *ibid. num. 2. & seq.*

3. Apostata à fide subjacet pœnis hæreticorum, est enim verus hæreticus deserendo veram fidem. *ibid. num. 8.*

4. Summus Pontifex non potest in controversiis fidei & morum errare, aut in hæresim labi, quia est successor D. Petri, cui collata fuit infallibilitas rerum fidei, & nullus Romanorum Pontificum fuit hæreticus. *ibid. n. 9.*

5. Præter alias multas pœnas quibus afficiuntur hæretici, ut amissione bonorum, & c. hæreticus qui suam mentem exterius